ČASNA BOŽJA SLUŽBENICA

ANA MARIJA MAROVIĆ

redovnica Ustanove za kršćansku naknadu

Hrvatski priredio: V. U.

ANA MARIJA MAROVIĆ

redovnica Ustanove za kršćansku naknadu

Hrvatski priredio: V. U.

Izdao
o.B.Vidov
Grottaferrata (Roma)
1967.

BOŽJA SLUŽBENICA

ANA MARIJA MAROVIĆ

REDOVNICA USTANOVE ZA KRŠĆANSKU NAKNADU

UTEMELJITELJICA

ZAVODA « CANAL AI SERVI » U VENECIJI

UMRLA NA GLASU SVETOSTI 3. LISTOPADA 1887.

S dopuštenjem crkvenih vlasti

Bio sam zamoljen, da pregledam rukopis ovog kratkog, ali divnog životopisa, i da napišem predgovor. Jedino, što manjka ovom životopisu, jest to, da bude malo opširniji i da nam dade dulje vremena i više prilike proboraviti i uživati u perivoju ove bujne i prekrasne Božje duše. Po vremenu, nadamo se, bit će i to. Ali kratkoća u ovoj knjižici ima i svoju nesumnjivu prednost. Najprije, zgodno je, da prvo predstavljanje ove svete Hrvatice našoj hrvatskoj javnosti bude kratko. A drugo — u ovo naše atomsko vrijeme, kad su Hrvati u domovini patnici, a izvan domovine izbjeglice, koje tumaraju svijetom i žure se, da se snadju i skuće, — ne bi naši ljudi odmah ni našli vremena za čitanje duljega životopisa. To može čekati na mirnija vremena.

Samom ovom životopisu uistinu nije potreban uvod. Iako je kratak, on je rekao sve — i to i razumljivo i jednostavno i lijepo. Znamo joj ime: Ana Marija Marović. Znamo, odakle su joj roditelji: iz Dobrote, u Boki Kotorskoj. Znamo, da su joj se roditelji radi trgovačkih probitaka preselili u Veneci-

ju /Mletke/, pa se je tako i ona rodila u Veneciji i u tom sjajnom gradu, kamo toliki dolaze da osjete čari ovog svijeta, naša je Ana Marija tražila, našla i osjećala Boga i našla svoje zvanje u tome, da se s njime duhovno najčvršće ujedini, s Kristom trpi i herojski vrši glavnu kršćansku zapovijed: Ljubi Boga i bližnjega, pa da tako radi za najslabije medju najslabijima, za unesrećene i zalutale djevojke, da se dignu, da se duhovno preporode i da se vrate kao korisne, prave članice u ljudsko društvo. Sve će ovo čitatelj naći opisano na ovih nekoliko stranica životopisa. Ali, kada već ima prostora, ja bih htio ovdje još nešto progovoriti, ako već ne o Ani Mariji Marović, a ono o onom božansko mpočelu, koje je Anu Mariju izdignulo na moralne vrhunce. To počelo nazivamo svetošću.

Riječ « svetost » dobro je poznata u hrvatskom narodu. Velik broj Hrvata ima i ispravan *pojam,* što je to svetost. Još veći broj Hrvata ima samo približan *dojam,* što je to svetost. Ali velik je broj onih, koji u pojam ove riječi trpaju mnogo toga, što u svetost ne ide, ili ne ide nužno, a izostavljaju poštogod, što bitno označuje pojam i stvarnost svetosti.

Najbolje će biti, da se upustimo u opisnu oznaku svetosti. Svetost je vjerna suradnja čovjekova s Bogom. Svetost je, zato, neprestano čuvanje i stalan porast i trajno nastojanje čovjekovo da se istovetuje s Božjim planovima u sebi i oko sebe pa zato da herojski vrši onu glavnu, temeljnu zapovijed Božju: Ljubi Boga nada sve, a bližnjega kao sama sebe. I to naravno ne u prvom redu i pogotovo ne samo osjećajno /jer se osjećajima ponekad ne može zapovijedati/, nego djelotvorno, jer djela, kao proizvodi naše odluke i volje, stoje pod našom osobnom zapovijedi. Svetost je i patnja, i to često velika patnja, jer se treba odricati mnogih životnih, pravih ili prividnih, slatkiša, koje nam nudi vanjski svijet, i na koje nas mami naša ljudska narav. Svetost je i neprestani pogon i dinamizam — unutarnji i vanjski, — jer u svetosti, za vrijeme života na zemlji, nema još ništa tako stečeno, što ne treba budno čuvati i što može samo stajati, nego se svetost mora neprestano razvijati i ostvarivati i bujati; prema tome, ona će biti neprestani dinamizam, ili ako to nije, ona će se srušiti. Tu vrijedi ona: Tko ne napreduje, taj nazaduje /Toma Kempenac/. Svetost je i golema radost, svojevrsna radost, mir duše, predosjećaj neba. Svetost je i muka, koja sveca izgriza, jer želi pobjedu dobra na svakom koraku, u svakoj prilici, u svakoj duši, ali budući da se susreće s tolikim zlima, kojih ne može svladati, mora trpjeti i izjedati se.

Svetost je po nekim čisto vanjskim oblicima drukčija u neuku čovjeku, a drukčija u učenoj osobi, drukčija u vojniku, a drukčija u težaku, a po dubini, širini i visini ona je različna u djetetu, a različna u odrasloj osobi. Medjutim, svagdje je ona obasuta istim vrlinama poniznosti, dobrohotnosti, razboritosti, umjerenosti, duhovne jakosti, pravednosti, straha Božjega, prijaznosti, ljubavi prema Bogu i bližnjemu, kao što je to bogata kruna, kada je okićena raznim draguljima, a po veličini prilagodjena raznovrsnim opsezima okrunjenih glava.

Svetost se prema tome ne očituje posve jednako u svakom temperamentu: kod kolerika je zasebne naravi, kod melanholika opet druge vrste, kod flegmatika ima svoje osebine, a kod sangvinika opet svoje. Drukčije ona izvana odsijeva u nevinu smiješku nježne djevice, a drukčije na isposničkom licu kartuzijanca, drukčije u potezu kojega sveta generala, a drukčije opet kod svetog dječaka Tarzicija. Svetost je snaga, koja ne razara ničijega zvanja, ničijeg temperamenta, ničije osobnosti /jer svaki je čovjek ipak zaseban pojedinac/, nego svaki cvijet u Božjoj bašči obradi i oplemeni u njegovoj posebnosti onako, kakav on jest, pa ga presadjuje u vječni Božji perivoj.

Moramo misliti o svetosti. Svi smo pozvani na svetost. Ako ne ostvarimo barem one skromne svetosti /ili milosti/ na smrtnom času, onda ćemo propasti. Sveti Pavao zato sve uredne kršćane naziva svecima i piše u svojoj poslanici: "Pozdravi mi sve svete tu kod vas". Misleći dakle o svetosti mislimo naprosto o sebi i o svojoj sudbini.

Svetost je, prema svemu, što rekosmo, napredak u onom, za što smo stvoreni, to jest da budemo što bolji ljudi i što bolji kršćani, da u životu ostavimo dobar trag za sobom, da što većem dijelu ljudi pomognemo u životnoj borbi i pomognemo ih na putu prema nebesima, (jer nitko sam ne ide ni u nebo ni u pakao), da budemo što sličniji Kristu, koji je od života malo uzeo, a sve je od sebe dao, — i da već i ovaj život po svome djelovanju pravimo što ugodnijim boravištem za svakog, što sličnijim nebu.

To je dakle program, koji je uvijek jednako suvremen i moderan i nešto, čemu nikako ne možemo izbjeći, kao što ne možemo izbjeći sebi, jer sebe svakamo nosimo, i kao što ne možemo pobjeći od Boga, jer je vječan i sveprisutan.

Ne sastoji se dakle svetost ni prvenstveno, ni nužno, ni isključivo, ponekad i nikako, u čestu izdizanju očiju prema zvijezdama, jer Bog je svagdje i nije samo u galaksijama t.j.u zviježdju » Kumove slame «, ni u blijedu licu, ni u nakrenutoj glavi, ni u stalnu obaranju očiju na zemlju, ni u tome, da od jaka čovjeka pravi slabašna starca (svetac može postati i junak i borac) ili nježnu curicu, — svetost je različita kao što su različite i zvijezde: po sjaju, po ljepoti, ali ipak sve su zvijezde i sve sjaju na nebu. Svetac može biti i strog isposnik i oženjen čovjek i udata žena i djevičanski ljiljan i obraćen grješnik i nevin Alojzije, Agneza, Izidor, Terezija Velika i Mala, i seoska žena ili djed, kojih nikad nitko ne će dignuti na čast oltara, kao i oni,

koji zasjaju u pogodnijim prilikama i Crkva ih javno prizna kao blaženike i svece.

Mi smo živjeli tisuću godina u tako nesredjenim prilikama, da naš narod nije dovoljno mogao razviti onu mirnu, sredjenu svetost, koja bi se očitovala u više manje neprekinutu napretku duše i u sustavnu vanjskom djelovanju. Previše smo morali trpjeti, gladovati, bježati i životariti u stalnim nemirima. Ali zato smo dali onu vrstu svetosti, koja je izvanredno časna: davali smo živote za Boga i Božje stvari, postajali smo mučenici. Hrvatskih mučenika ima bezbroj. I to im je veća vrijednost, što su većinom ostali bezimeni. Svejedno: naši su, susrest ćemo ih; oni žive s nama, misle na nas i jamče, da nas Bog ne će odbaciti.

Ali ipak u nekim mirnijim oazama evo znao se je i medju nama Hrvatima razviti do divne ljepote onaj mirniji i sustavniji tip sveca i svetice: u Leopoldu Mandiću i evo u našoj dragoj Ani Mariji Marović. Zanimljivo: obje su ove duše iz Boke Kotorske. A odanle su i blažena Hozana Kotorska i blaženi Gracija iz Mula.

Neka Ana Marija izmoli bolja vremena i za Boku i za cijelu Hrvatsku.

Rim 1965.

Dr. D. K.

ANA MARIJA MAROVIĆ

(1815 - 1887)

I Hrvati imaju zamjeran broj velikih duša, koje doduše nisu zapisane u službenim popisima Crkve, ali kao takove postoje u pobožnoj predaji naroda. Drugačije ne može ni biti. Koliko je samo hrvatske mučeničke krvi proliveno u stoljetnim borbama protiv Turaka! Ali upravo zbog ove naše strašne povijesti nije bilo moguće u potocima krvi, u ruševinama, garištima i progonstvima naći vremena i načina, da se sakupe potrebni dokumenti za njihovu beatifikaciju. I najnovija progonstva otkrit će mnoge Kristove svjedoke, koji su upravo zbog vjere izgubili svoj život. A i u rijetkim mirnim razdobljima — i u mjestancima naše domovine — uzdigle su se mnoge duše medju nama do izvanrednih duhovnih visina.

Neki su od tih naših svetih sunarodnjaka pokazali svoju svetost u tudjoj zemlji ili silom prilika kao stanovnici drugih država kao blaženi Augustin Kažotić ili časni sluga Božji fra Leopold Mandić i naša Službenica Božja Ana Marija Marović, o kojoj ćemo ovdje progovoriti.

Već samo ime otkriva hrvatsko podrijetlo ove nove Božje ugodnice, koja čeka beatifikaciju. A to je ona pokazala i svojom vrstom značaja, koji jasno

očituje odlike hrvatske duše. Bila je to umna žena, jake i postojane volje. Nije prezala pred poteškoćama života, a pored toga bila je puna osjećaja i plemenitosti. Ona je poput svetog Jeronima, blaženoga Gracija i Hozane Kotorske proslavila hrvatsku Dalmaciju, a preko nje i cijelu Hrvatsku na putu do divne svetosti života i do slave oltara. U vrijeme mletačke vlasti nad Dalmacijom mnoge su se naše obitelji preselile u Veneciju radi praktičnih i gospodarskih probitaka. To je učinila i obitelj Marović iz Dobrote u Boki Kotorskoj. Ta je obitelj bila na glasu zbog svoje duboke pobožnosti i trgovačkih sposobnosti.

Ana se je rodila 7. veljače 1815.u Veneciji od oca Josipa i majke Marije rodjene Ivanović. Bila je nježne tjelesne pojave, ali vrlo živahne ćudi. Sama je zabilježila u svojim « Uspomenama », da je srdžba bila njezina najveća strast. Jedna sobarica obitelji Marović nadopunjuje ovako tu njezinu tvrdnju: « Bila je mirna jedino u crkvi ». Žestoke naravi poput vjetra, koji uznemiruje kršne dalmatinske obale, ali iznutra blaga i poslušna nadahnućima Božje milosti. Zato je upravo upijala sve molitve, koje je naučila još u djetinjstvu od svoje pobožne majke. Najviše joj se ipak svidjao zaziv: » Isuse predobri, zaručniče moje duše, ljubim te i grlim «. Njezina živa narav mogla se je razviti vrlo opasno, da nije već zarana došla pod blagi utjecaj jake Božje milosti. Ona sama priznaje, da se je neko vrijeme bila podala taštinama života. Trajalo je to, doduše, vrlo kratko, a možda je to bilo i korisno za njezino buduće zvanje. » Onima, koji ljube Boga, sve se okreće na dobro «. Mistične zaruke, što ih je još u svojoj mladosti sklopila s božanskim Zaručnikom, nadahnjivale su sve njezine kasnije pjesme, vodile su sve njezine ideale, njezino pisanje i njezin rad.

Ana je postala mletačka gradjanka. Tada je Venecija bila još pod živim dojmovima prošloga sjaja nekada moćne mletačke republike. Bajoslov-

ne palače, umjetnički spomenici, bazilika sv. Marka sva u zlatu mozaika, raskošna duždeva palača, čarobne lagune i gondole, pa veličanstveni zaljev, gdje se je nekada vršio obred vjenčanja ove Kraljice mora s Jadranom, sve je to djelovalo na Aninu dušu. No iznad svega, osvojile su je slavne vjerske svečanosti, koje su stoljećima bile vezane s poviješću » Serenissime «. Te svete i pobožne predaje te brojni mletački sveci i svećenici pomalo izgradjivahu njezinu dušu. Napose je na nju djelovao pobožni mletački svećenik Don Daniel Canal, koji je u sutonu republike, kad je bezobzirni Napoleon pljačkao s njezinih grudi zlatne i blještave nakite, nastojao sačuvati barem njezine najsvetije relikvije i uspomene. On se je brinuo za prehranu osiromašenih gradjana i za uzgoj brojne napuštene djece ove nekada bogate i slavne države. Ovaj pobožni svećenik po izričitoj želji njezinih roditelja počeo se zanimati i za malu Anu, kad je imala istom 7 godina. On je nastojao pružiti Ani svestran kršćanski odgoj, spremiti je dostojno za prvu pričest i svetu potvrdu.

Ana je u to vrijeme počela pomamno čitati pjesme, drame i romane ne pitajući pritom nikoga za savjet; birala je štivo po svojem sudu i, moglo bi se reći, prohtjevu.

Na dan svoje prve pričesti Bogu je zavjetovala svoje djevičanstvo, a da je nitko nije na to poticao. Napustila je dosadašnja štiva i predala se vodstvu svojega posebnog duhovnog učitelja. Sada čita legende i živote svetaca. Njezine su osobite miljenice junačke djevice, koje su pred svojim mučiteljima i napasnicima odlučno izjavljivale, da su izabrale zaručnika Krista. Ana piše u svojim Uspomenama: » Ove su djevice pokazale veće junaštvo nego razni junaci u romanima i tradicijama, i žalim, što su prošla vremena, da i ja mogu mučenički položiti život za Krista «.

LJEPOTA I DOBROTA

Pod vodstvom Don Canala Ana je snažno i brzo napredovala. Proučavala je talijanski i latinski jezik, čitala je stare uzorne pisce i usto pohadjala predavanja o slikanju i glazbi. Ovo i ovakovo školovanje djelovalo je vrlo povoljno na njezinu dušu, pa sve ono, što je počela pisati i slikati, imalo je značaj uzvišene duhovne ljepote i dobrote. Za takav je rad imala mnogo poticaja u nebrojenim remek-djelima po raznim arhivima Venecije. Ana je uvijek u svojem duhovnom stvaranju ljubomorno skrivala svoje ime i držala je, da je tim svojim radom samo ispunila svoju svetu dužnost. Naprotiv njezin učitelj Don Canal bio je ponosan zbog njezinih uspjeha i to je povjeravao prijateljima i znancima. Prvi je to doznao patrijarh Venecije kardinal Monico, muž veoma učen. U početku je sumnjao u vrijednost njezinih književnih djela i držao je, da su to samo nevrijedni pokušaji. Možda je djevojka, mislio je, ostavila iglu i vreteno, da se iz čiste taštine dade na književni rad! No, kad je pažljivo pročitao njezine članke, morao je priznati, da su se u njezinu književnom radu najidealnije udružile kultura i krepost.

Kad joj bijaše 20 godina, objavila je djelce » Mjesec srpanj u čast Predragocjene Krvi Isusove «, zatim » Razgovore o životu svete Doroteje « i

» Ćudoredna pisma «. Sve je to pisano jednostavno, trijezno i stvarno. Napose su imale praktičnu vrijednost njezine knjižice » Kršćansko stanovište o ženskom odijevanju «, » Pravila za kršćanski život djevojaka « i » Molitve i upute za valjanu svetu ispovijed i svetu pričest «. U djelima » Razmatranja o Božjoj ljubavi « i » O pravoj pobožnosti « pokazala je Ana sposobnost pobožne spisateljice, dok su njezine » Uspomene «, koje je napisala iz poslušnosti, duhovno ogledalo unutarnjega života ove velike duše. I njezini slikarski radovi postigli su velike uspjehe. Napose slike » Mali Isus « i » Majka Božja «, dok je » Žalosna Gospa « bila izložena u crkvi Maria del Pianto. Zato joj kardinal Monico šalje za njezin imendan ilustrirani sonet, gdje joj andjeo pruža zlatno pero i zlatni kist uz riječi: PIŠI I RIŠI! Činilo se, da je Providnost već od rane mladosti štitila njezine zlatne ruke, koje su pisanjem i slikanjem imale posvetiti mnoge duše. Nekoliko puta još u djetinjstvu desila joj se je medjutim koja nezgoda. Tako joj je ručicu prignječio veliki ormar, drugiput teška vrata, a jednom ju je uhvatila i jača mišolovka, ali joj je ruka uvijek ostala nepovrijedjena.

TEŠKOĆE I OPREKE

Ana je već kao mlada djevojka počela pomišljati da stupi u samostan. Držala je, da bi to morao biti kakav strog pokornički red, gdje bi ona mogla okajati prestupke svoje mladosti. Don Canal joj je savjetovao, da odloži tako veliku i važnu odluku, jer u njezinu životu nije bilo većih pogrešaka, koje bi morala teško okajavati. Ana je medjutim podvostručila svoju pobožnost i pooštrila način svojega života. Jela je i spavala vrlo malo. Njezin je život postao neprestana molitva, proučavanje i rad, bez odmora i zabave.

Ana je rasla i dozrijevala. Njezini roditelji, a i mnogi drugi, gledali su to sa zadovoljstvom. Zagledao se bio u nju ugledan mletački mladić, i njegovi roditelji kod Aninih roditelja zaprosiše njezinu ruku. Kad joj je to majka saopćila, Ana je bez oklijevanja odgovorila: » Vrlo bih rado prihvatila ženidbenu ponudu, da nisam već prije Gospodinu zavjetovala svoje djevičanstvo «. Majka je zbog toga bila vrlo uznemirena i pobojala se je, da ne bi Ana još i dalje pošla. Kad je majci rekla svoj naum, da bi najradije pošla u samostan, našla se čitava obitelj u najvećoj neprilici, i majka joj ovako izrazi svoje negodovanje: » Radije bih te vidjela mrtvu, negoli u samostanu! « Don Canalu bude zabranjeno svako daljnje pohadjanje obitelji Ma-

rović, a Ani često primanje svetih sakramenata i pohadjanje crkava. Ana je morala mjesto toga ići na koncerte, u kazališta, kavane i zabave. Ta je kušnja trajala pet godina, a u to su vrijeme dolazili opet i drugi prosci. Naprotiv, što su je više silili da provodi bezbrižan život, Ana se sve više i odlučnije približavala Bogu.

U to vrijeme savjetuje joj Don Canal, koji je nalazio načina, da očuva s njome vezu, da počne pisati svoje uspomene, napose svoja nadahnuća, koja prima od Spasitelja za vrijeme pričesti, koju bi ipak počesto primala. Ona je taj savjet poslušala, a da pritom nije nikada pomislila, da će ti povjerljivi razgovori s Bogom postati javno i dragocjeno svjedočanstvo njezina vrhunaravnog života. Evo samo nekoliko Spasiteljevih nadahnuća: » *Ja ću od tebe učiniti ono, što budem htio* «. » *Učinit ću te majkom mnogobrojne djece i preko tebe izvesti velike stvari* «. A koje su to stvari? Ana je osjećala neizmjernu želju da se posveti Bogu kao žrtva za tolike uvrede, koje ljudi Bogu nanose. Ona je zamišljala redovničku zajednicu djevica, koje bi se posvetile pokori i noću molile za obraćenje grješnika. Ali u bojazni, da u tim njezinim planovima ne bi bilo taštine, zapita Gospodina u svetoj pričesti, koja je Njegova želja. Gospodin joj odgovori, da će je učiniti utemeljiteljicom ustanove, koja će Bogu pružati zadovoljštinu za uvrede grješnika. On će joj označiti i vrijeme, kada će se to ostvariti, a dotle mora nastaviti svoj život u očinskoj kući. Ona je to čekala, šutjela i trpjela. Na neprestane Gospodinove tužbe, da Ga mnogi ljudi ne ljube, osnuje » Pobožno udruženje Predragocjene Krvi «, u koje je za kratko vrijeme pristupilo više od 3000 osoba. Ona je molitvom i pokorom prednjačila svim članovima.

» Ja sam žena, ali osjećam da imadem muško srce «, izjavila je u svojoj 29. godini. Njezina

je duša u trpljenju i teškoćama otvrdnula, iako je njezino tijelo uslijed rada i pokore vidno slabilo. Ana je, dapače, počela poboljevati. Zato se je morala podvrgnuti duljem liječenju. Ona je te boli radosno podnosila i zaključila po posebnu nadahnuću svetačkih duša, da bi strog pokornički život bio najbolji lijek za njezinu bolest. Liječnik joj je savjetovao, da ublaži svoj pokornički život. Ana je taj savjet odbila, jer joj je to bilo naprosto nemoguće. Ona je pokušavala da se udalji od Gospodina, ali on je sve više osvajao njezinu dušu, tako je konačno sa čežnjom uzdisala za danom, kada će posve uroniti u Gospodinu kao kaplja vode u oceanu. Ali na taj čas trebalo je još čekati. U to vrijeme čekanja razvijala je dobrotvorni rad i bila je posrednica izmedju mletačkog patrijarha i onih duša, kojima je bila nužna duhovna i tjelesna pomoć. Kakav je bio taj njezin rad, razabire se najbolje iz pisma, što joj ga je upravio spomenuti patrijarh: » Ja sam Vaš veliki dužnik zbog najuspješnijeg pomaganja molitvom, svetim pričestima, pisanjem, slikanjem i raznovrsnim apostolatom u spašavanju duša. Tim više, što ste Vi jedina radost Vaših roditelja, i mogli biste, da to samo hoćete, po svojim sposobnostima biti medju prvim kćerima Venecije «. Ali bilo je u Božjem planu, da od ove duše učini svoje remek djelo.

U ŠKOLI KRIŽA

Ana je morala mnogo trpjeti, i to najviše u korizmene dane, kad je Crkva slavila uspomenu pregorke Spasiteljeve muke. Tako piše g. 1844.: »Trpim neiskazano mnogo, ali dala bih i tisuću života, da Spasitelj bude od sviju ljubljen, i ostala bih do sudnjega dana u čistilištu, da zapriječim propast samo jedne duše«. Spasitelj je uslišao njezine molitve i priuštio joj nove boli i križeve. Obitelj Marović doživjela je gospodarsku krizu. Trgovački su poslovi počeli nazadovati i približavati se propasti. Trebalo je prodati kuću s perivojem, gdje je Ana bila rodjena i gdje je primala tolika nadahnuća. Otac je obolio od paralize. Bolest i gospodarski slom dokrajčili su njegov život. Ana je bila njegova bolničarka. Ona je ublaživala njegove tjelesne boli i spremala ga na smrt. Uslijed potpune uzetosti nije se mogao ni ispovjediti ni pričestiti, ali Ana je od Boga izmolila, da se je ocu prije smrti vratila svijest, pa je tako primio sakramente umirućih. Sve su ove okolnosti bolno djelovale na njezinu majku, a zbog toga je trpjela i Ana, koja je u majci imala još jedinu zemaljsku

utjehu. Zbog gospodarske propasti nije se uznemirivala, jer ju je to još više svezalo uz siromašnog, ali ipak prebogatog Gospodina. Konačno je umro i patrijarh Venecije, Monico. Tako je redom gubila svaku zemaljsku potporu i utjehu. Plan Gospodinov, da će je učiniti majkom premnogih kćeri, ispunjavao se polagano, i ona je to morala čekati u boli, osami i trpljenju.

KRISTOVA ZARUČNICA

Don Canal je neumorno radio na svim područjima dobrotvornosti, a osobito u bolnicama i skloništima. Napose ga je osvajala misao, da osnuje sklonište za zapuštene i zavedene djevojke, koje su poslije izdržane kazne zatvora opet padale u stare mane. No za to je trebalo novaca. U tim svojim planovima pomisli na Anu Marović, koja bi mu u tom pothvatu bila desna ruka. Ana se je o tom posavjetovala sa svojim duhovnim vodjama, koji su je odmah oduševili za taj posao. Našlo se za tu ustanovu i mjesto, stari samostan i crkva Servita. No sve je to bilo u ruševinama i bila je najveća smionost da se ta ruševina podigne i oživi. Sredstava nije bilo, a tome se pridruže i napadaji liberalne štampe. Ove poteškoće nisu oborile njihova idealizma. Vodila ih je slava Božja i ljubav prema dušama. Don Canal se je brinuo za potrebna novčana sredstva, a Ana se brinula da medju venecijanskim djevojkama nadje podesne pripravnice za novu ustanovu i sastavi pravila. Ovaj je vrhunaravni posao trajao 5 godina. Godine 1864. konačno Ana zajedno s 8 drugih djevica oblači redovničko odijelo, i nova se Družba prozva »Družba za naknadu uvreda nanesenih Presvetom Srcu Isusovu«. Njezina utemeljiteljica i majka ostvaruje tako svoj zavjet, što ga je učinila još kao djevojčica od 11 godina. Dakle poslije 38 godina nastojanja! Uzima redovničko ime Ana Marija. Sada je nastupilo za nju vrijeme velikih i svetih djela. Dok su drugi vodili brigu oko uredjivanja nove redovničke kuće, Ana Marija se brinula za svoje buduće kćeri, koje će u novoj kući naći topli dom. Pohadjala je zatvore Venecije i gledala svojim očima radost ovih utamničenica, što će se preseliti u njezin zavod, u kojem će biti primljene i vodjene s najvećom ljubavlju. Ove je nesretnice trebalo preporoditi po molitvi i primjeru, da se uzmognu opet vratiti u svijet i postati dostojne članice društva. Za taj je posao trebalo ozbiljna duha i široka iskustva, što je Ana Marija stekla promatrajući tudju bijedu i podnašajući sama križ siromaštva. Ovaj pogled na stanje grješnog svijeta ponovo je u njoj zapalio želju da postane žrtvom, kao nekada, za tudje grijehe. Za taj je posao već imala neograničenu ljubav, poniznost, strpljivost i blagost. Sve te vrline stekla je u junačkoj borbi protiv svoje osobne naravi. Prva njezina duhovna kći bila je mlada djevojka, koju je nesavjesna majka natjerala na stazu grijeha. Nakom izdržane kazne morala se opet vratiti u očinsku kuću, gdje se je opet nastavila njezina životna drama. Tu je prijetila ponovna opasnost za njezinu dušu, i zato je Ana Marija smjesti u svoj zavod. I tako su dolazile mnoge druge, koje je ona po nekom posebnom nadahnuću umjela upoznati i smjestiti na takvo mjesto, koje je na njihove duše povoljno djelovalo. Ali je uvijek mudro rastavljala veće grješnice od onih, koje još nisu poznavale jačih životnih oluja. Svaka je kuća morala napredovati po njezinoj majčinskoj ljubavi, i zato je trebalo odstraniti sve, što je pružalo dojam nasilne stege. Pobožnosti su morale biti dobrovoljno prihvaćene i proživljavane, a ne nametane, da ne bi postale odbojne. Jedina sredstva bila su ljubav i dobrota. Ako ni sva

ova sredstva nisu bila sposobna da paloj osobi donesu željeni uspjeh, onda je ovakvima ostala barem ugodna uspomena, koja bi im u posljednjem času bila prigoda za obraćenje.

Ana Marija je bila utjelovljenje ovoga duha ljubavi. Neka 17- godišnja djevojka bila je najveći križ popravilišta. Ana Marija osobno je preuzela njezin uzgoj. Molila je Boga, da upozna sredstva, koja bi ovu djevojku obratila. No sve je bilo uzaludno, jer je djevojka uporno odbijala sva njezina majčinska nastojanja. Ana Marija je to strpljivo snašala i molila. Djevojka naglo oboli i u bolesti posta još nesnošljivija. Marovićka je htjede iz bolnice prenijeti u svoju sobu, ali djevojka to odbije. Ana Marija prinese sebe kao žrtvu za njezino obraćenje. I zaista, obilje milosti izli se na ovu jadnu dušu. Po snazi ove vrhunaravne ljubavi djevojka se obratila, primila sakramente umirućih i u suzama oplakala svoje grijehe. Ana Marija je uz pomoć Božje milosti stvarala i nadalje čudesa u obraćanju duša.

BOGATI PLODOVI

Ustanova je pod vodstvom Ane Marije vidno napredovala. U Veneciji je pobudila najveće zanimanje i priznanje, pa su mnoge djevojke tražile da budu primljene u njezinu družbu. I upravo ti veliki uspjesi i vanjska slava prestrašili su njezinu skromnu dušu, i ona je tražila, kako bi ostala skrivena. Odrekla se slave, a pridržala je za se samo rad i žrtvu. U Milanu je u to vrijeme postojala slična ustanova pod naslovom »Nazaretska kuća«. Ana Marija željela je potanje upoznati ovu ustanovu i podje u tu svrhu u Milan. Njezini su dojmovi bili najbolji, i ona odluči da svoju Družbu sjedini s onom u Milanu odrekavši se tako naslova poglavarice i utemeljiteljice. Poglavarica Družbe u Milanu Karolina Orsenigo prihvatila je njezin prijedlog s najvećim oduševljenjem pa je otputovala u Veneciju da uredi s Marovićkom sve pojedinosti, pa da se ove ustanove ujedine. Ana Marija dočeka je na obali i klečeći je zamoli da bude primljena u njezinu Družbu. Bio je to čin najdublje poniznosti i samozataje, jer je u tom času prestala biti poglavaricom i utemeljiteljicom i u 53. godini života postala je ponovo novakinja. U novoj je družbi bilo propisano svaki dan adorirati sat vremena pred Presvetim, no Ana Marija znala je češće čitavu noć provesti pred svetohraništem, pa i poslije toga poći na dnevni posao svježa i ojačana. Ona je sve susretala s jednakom ljubavlju, no ipak s jedinom iznimkom, da su one najgore bile predmetom njezine najveće pažnje. Kad je godine 1869. hodočastila u Rim i pohodila

sv. Oca Pija IX., u divnim je rimskim bazilikama provela čitavo vrijeme pred svetohraništima, pa joj nije ostalo vremena da pogleda umjetnosti grada, iako je i sama bila umjetnica. Njezina je duhovna zgrada bila izgradjena na ovom temelju: NIKADA O SEBI NE GOVORITI, A SVE DRUGE VIŠE CIJENITI OD SEBE.

Njezin duhovni vodja Don Canal umro je 1884. u 92. godini života. U to vrijeme bila je i sama bolesna i nije mogla biti kod njega, kad je umro i bio sahranjen. Svu svoju bol ona je zatomila onim vrhunaravnim lijekom: Neka se vrši sveta volja Božja! I njezina se je bolest pogoršavala, zato je Ana Marija počela uredjivati sve stvari za posljednji rastanak. Tom je prilikom rekla sestri, koja je iz njezinih ruku preuzimala upravu: »Ja sam svjedočila bijedi, a ti ćeš svjedočiti velikim djelima Božje Providnosti«. Bolest, rak, sve više podgrizaše svoju žrtvu, a ona je skrivala svoje boli i vršila do posljednjeg časa sve svoje dužnosti. Kad već nije mogla hodati, onda su je prenosili, kuda je bilo potrebno, kako je zahtijevala potreba Družbe. Nosiljka bijaše njezino prijestolje, s kojeg je propovijedala ljubav i dobrotu. Okružena od svojih sestara i djevojaka iz skloništa sveto je preminula 3. listopada 1887. u 72. godini života. Ljepota i dobrota, kojoj je žrtvovala sav svoj život, otvorila se je sada za nju u potpunoj svojoj mjeri u Gospodinu.

Ona je bila svetica. To su potvrdile njezine sestre, djevojke skloništa, te novi patrijarh Venecije Augustini u svojem nadgrobnom govoru. To su potvrdile i izvanredne milosti, koje su se dogodile na njezin zagovor. Ona je bila izvanredna žena, jaka i mistična duša, koja je ljubila Krista i liječila najveću ljudsku bijedu. Siromasi, bolesnici i grješnici našli su po njoj svoje spasenje. Ali ljubav je jača od smrti. Njezino samaritansko djelo živi i nadalje i donosi još uvijek stostruke plodove.

SVETO OČEKIVANJE

Njezin golemi zavod s prostranim vrtovima, velikim dvoranama, svijetlim radionicama i mnogobrojnim spasenim djevojkama stoji i danas kao tiha oaza u bučnom vrtlogu života kraljice mora, divne Venecije. U njemu mole sestre i djevojke, koje je ljubav odvratila od grijeha i od opačine. U velikoj gotskoj crkvi stoji na podu nadgrobna ploča s natpisom: ANNA MARIA MAROVICH, što pokriva njezine smrtne ostatke. Kardinal i patrijarh Venecije La Fontaine počeo je postupak za njezino proglašenje blaženom. Biskupski dio postupka je uspješno dovršen, a sada je sva stvar na Kongregaciji obreda u Rimu. Mnogi će hodočasnici imati prilike da u Veneciji pohode njezinu ustanovu i njezin grob.

Svi se mi molimo, da ona što prije bude proglašena blaženom i potom svetom, pa će se tako ostvariti naša žarka želja i nada, da ovaj cvijet iz hrvatskoga perivoja dobije dostojnu proslavu u cijeloj Crkvi i našem vjernom narodu.

* * *

MOLITVA,
da Božja Službenica

ANA MARIJA MAROVIĆ

bude proglašena blaženom:

Preslatko Srce Isusovo, koje si obećalo proslaviti one, što Te na zemlji prodičiše: Tebe je Tvoja ponizna Službenica Ana Marija Marović veoma častila, i zato se dostoj pokazati, kako Ti je ona mila, te joj udijeli čast oltara, a po njezinu zagovoru meni udijeli ovu milost (ovdje navedi, što ti je na srcu).

Zatim se izmoli triput: Slava Ocu...

A Ti, Žalosna Djevice, koja si u srce Ane Marije doboko utisnula ljubav i samilost prema Tvojim bolima, izmoli svojim zagovorom, ako je to Božja volja, da njezina mila duša doskora poput zvijezde zasja na nebu Crkve, na radost i na primjer svima nama.

Potom se izmole tri: Zdravo Marije.

Sve milosti, primljene po zagovoru Božje Službenice Ane Marije Marović, neka se primjerno opišu i jave na ovaj naslov: Segreteria dell'Istituto della Riparazione. Via Padre Carlo Salerio, 53, Milano - Italia.

To se može poslati i na: *Istituto Canal Marovich, Ai Servi — S. Fosca, Venezia, Italia.* Tu je naime njezin prvi zavod i tu počiva njezino tijelo.

Tip. Ceccacci & De Magistris - Grottaferrata

ANA 3/1
SVETI DUH

K
S

2a
SV. ANTUN